

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ
ผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร
FACTORS AFFECTING PERSONAL INCOME TAX PLANNING OF
TAXPAYERS IN THE BANG KAPI DISTRICT, BANGKOK

ศุภพิชญ์ ชัยธวัชธำรง
สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Supapit Chaithawatthamrong

Email: 6514154140@rumail.ru.ac.th

Faculty of Business Administration Program in Accounting, Ramkhamhaeng University

Corresponding Author

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เก็บข้อมูล จากนั้นใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สถิติถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ได้แก่ การกำหนดความรู้และแสวงหาความรู้ การพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ และการถ่ายทอดความรู้ และใช้ประโยชน์ จะมีผลต่อการตัดสินใจวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร และปัจจัยด้านทัศนคติ ได้แก่ ด้านความคิด ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม จะมีผลต่อการตัดสินใจวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ปัจจัยด้านทัศนคติ และการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ABSATRCT

The objective of the research “Factors Affecting Personal Income Tax Planning of Taxpayers in The Bank Kapi District, Bangkok” is to study the comparison of personal income tax planning of taxpayers in the Bang Kapi district, Bangkok and 3) factors affecting personal income tax planning of taxpayers in the Bang Kapi district, Bangkok. The sample group in this research was 400 taxpayers in the Bang Kapi district, Bangkok. It was quantitative research by using an online questionnaire to collect data. The data was analyzed by descriptive statistics including frequency, percentage, mean and standard deviation, together with inferential statistics to test hypotheses including multiple regression. The result found that knowledge management factors, it included defining and seeking knowledge, develop and create the new knowledge, transfer and utilization knowledge had affect to the personal income tax planning decision in the Bang Kapi district, Bangkok statistically significant at the 0.05 level. The attitude factors included thinking, feelings and behavior also had affect to the personal income tax planning decision in the Bang Kapi district, Bangkok statistically significant at the 0.05 level.

Keywords: Knowledge management factor, Attitude factor and Personal income tax planning

บทนำ

ภาษีเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของรัฐซึ่งมีอำนาจในการจัดเก็บผ่านหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในการจัดทำกิจการสาธารณะในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านเศรษฐกิจ ด้านการท่องเที่ยว สาธารณูปโภค และด้านอื่น ๆ รัฐจะต้องนำเงินที่ได้จากการชำระภาษีของประชาชนเพื่อไปพัฒนาประเทศ โดยภาษีที่รัฐจัดเก็บนั้นมีหลายประเภทตามความแตกต่างของฐานภาษีได้แก่ ภาษีอากรที่จัดเก็บจากฐานรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บจากฐานการบริโภค และภาษีอากรที่จัดเก็บจากฐานความมั่งคั่งหรือทรัพย์สิน มาตรการภาษีอากร ถือเป็นมาตรการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่รัฐบาลถือเป็นนโยบายกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ

การวางแผนภาษี (Tax Planning) เป็นการเตรียมการเพื่อเสียภาษีให้ถูกต้องและครบถ้วน ในฐานะประชากรของประเทศผู้มีหน้าที่เสียภาษีและใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ไปใช้ลดหย่อนภาษีเงินได้ประจำปี เพื่อบรรเทาภาระภาษีให้น้อยลง ไม่ต้องเสียภาษีมากจนเกินไป รวมถึงไม่ต้องชำระภาษีเพิ่มหรือเสียเบี้ยปรับโดยใช่เหตุ ซึ่งยิ่งหากมีการวางแผนภาษีได้เป็นอย่างดี ก็อาจจะได้คืนภาษีจำนวนไม่น้อย โดยสามารถนำไปต่อยอดให้สร้างเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดอีกด้วย อย่างไรก็ตามการวางแผนภาษีซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายภาษีลดลงไม่ใช่การหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) เนื่องจากไม่ได้เป็นการเจตนาเพื่อไม่ต้องเสียภาษี หากแต่เป็นการนำสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามาใช้เพื่อประโยชน์ในการประหยัดค่าภาษี โดยการวางแผน

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ดี เพื่อที่จะสามารถคำนวณภาษีและใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ทางภาษีได้อย่างถูกต้อง ตามกฎหมาย ควรเริ่มจากการศึกษารายละเอียดเรื่องภาษี อาทิ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่ระบุภายในประมวลรัษฎากร เห็นได้ว่าปัจจัยสำคัญคือการทำความเข้าใจ และทัศนคติของบุคคลเพื่อให้การวางแผนภาษีนี้นั้นได้รับประโยชน์จากสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้คุ้มค่า (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยด้านการจัดการความรู้ และด้านทัศนคติ จะมีผลต่อการตัดสินใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในเขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงว่าผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเป็นเรื่องสำคัญเพื่อให้การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่สรรพากรกำหนด ทั้งนี้ ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมแนวทางในการให้ความรู้กับประชาชนให้เกิดความตระหนักในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้มากขึ้น เพื่อสุขภาพทางการเงินที่ดีของประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกนโยบายสนับสนุนให้ประชาชนมีการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่สอดคล้องกับปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน
3. ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านการจัดการความรู้ และด้านทัศนคติ จะมีผลต่อการตัดสินใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้

Nonaka and Takeuchi (1995) ได้นิยามความรู้ (knowledge) เป็นผลที่ได้จากการเรียนรู้ เกิดจากความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ เป็นความสามารถในการระลึกได้ในสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ (Knowledge Process) ของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548) ได้อธิบายไว้ว่ากระบวนการจัดการความรู้ที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ มี

ขั้นตอนที่สำคัญคือ การจัดหาความรู้ การเก็บรักษาความรู้ การแจกจ่ายความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ และได้อธิบายสรุปกระบวนการจัดการความรู้ในแต่ละขั้นตอนไว้ มีรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดความรู้และแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition) เป็นการสร้างความรู้ เกิดจากการศึกษา ทำงาน หรือ การฝึกอบรม การแนะนำหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวบรวมความรู้

2. การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อจัดเก็บและรักษาประวัติหรือประสบการณ์ของบุคคลเป็นบทเรียน การรวบรวมความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ มีการปรับปรุงเนื้อหา ภาษา แลรูปแบบของข้อมูล นำมาจัดเป็นหมวดหมู่และเป็นระบบ

3. การพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ (Knowledge Distribution) เป็นการแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ ถ่ายโอนความรู้เมื่อมีการจัดเก็บความรู้และบุคคลสามารถเข้าถึงความรู้และสามารถถ่ายโอนความรู้

4. การถ่ายทอดความรู้และใช้ประโยชน์ (Uses of Knowledge) เมื่อเกิดเหตุการณ์หรือปัญหาสามารถค้นหาความรู้ที่ได้ถูกจัดเก็บเพื่อประยุกต์ใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับด้านทัศนคติ

Kotler and Armstrong (2014) ได้ให้ความหมายของคำว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกและความคิดที่เกิดจากบุคคลโดยทัศนคติมีทั้งทัศนคติในแง่บวกและแง่ลบ ซึ่งส่งผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติของ Gibson (2000) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นส่วนที่ยึดติดแน่นกับบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งทัศนคติ 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความรู้สึก (Affective) เป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกของทัศนคติที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า เป็นการได้รับการถ่ายทอด การเรียนรู้ 2) ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) เป็นกระบวนการคิด โดยเน้นไปที่การใช้เหตุผลและตรรกะ หรือองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ และ 3) พฤติกรรม (Behavioral) คือแนวโน้มหรือความตั้งใจ (Intention) ของคนที่จะแสดงบางอย่างหรือที่จะกระทำบางอย่างต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

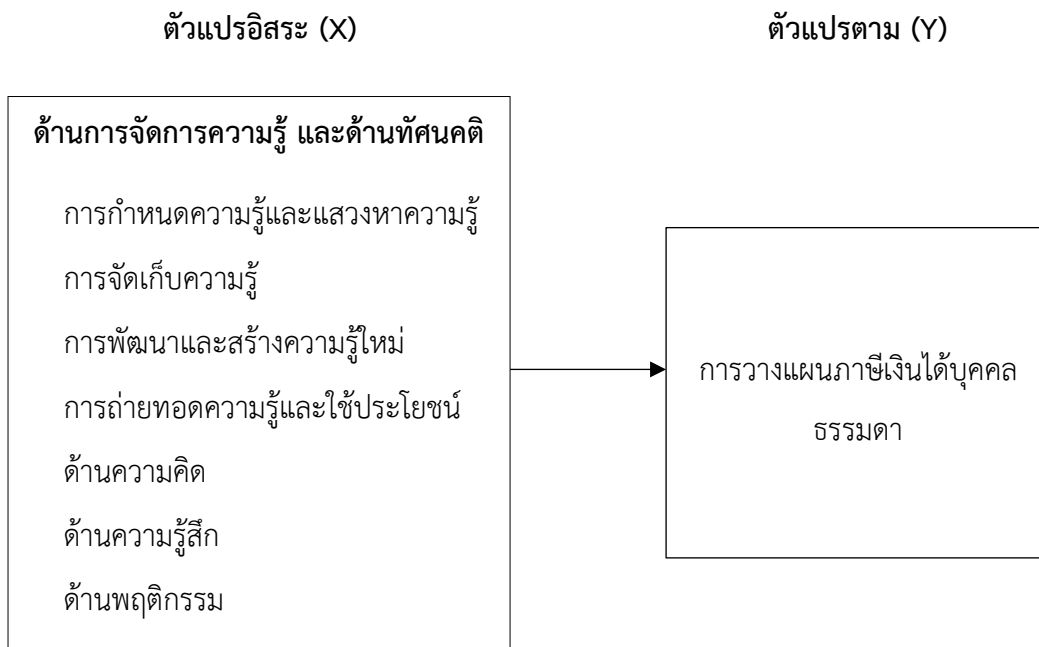
Kotler and Keller (2012) กล่าวว่า การตัดสินใจว่าเป็นกระบวนการตัดสินใจในการซื้อ (Buying Decision Process) หรือขั้นตอนที่ผู้บริโภคต้องผ่านหรือพิจารณาลงมือปฏิบัติอย่างเป็นลำดับและดำเนินต่อไปจนตัดสินใจซื้อหรือลงมือเลือกสินค้าหรือบริการ

ณัฐพันธ์ เจริญนันท์ (2551) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการใช้ความคิดและการปฏิบัติของการรับรู้โดยการวิเคราะห์ปัญหา (Problem) หรือโอกาส (Opportunity) รวมถึงประเมินทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อจัดการกับปัญหาหรือโอกาสที่เกิดขึ้น

วรพจน์ บุขราคมวดี (2551) ได้อธิบายว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการพิจารณาหาทางเลือกต่าง ๆ ฉะนั้นการตัดสินใจจึงเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การตัดสินใจจึงมีความสำคัญคือ

1) มีทางเลือกหลายทาง 2) การมีข้อมูลเป็นจำนวนมากในการตัดสินใจ 3) เพื่อลดความขัดแย้ง และ 4) เพื่อลดความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอนในการตัดสินใจของบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ และด้านทัศนคติ น่าจะมีผลต่อการตัดสินใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในเขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยในอดีตอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการจัดการความรู้ ด้านทัศนคติ และการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ส่วนการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จากนั้นทำการวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชากรผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากข้อมูล ประชากรทะเบียนราษฎร วัยทำงาน มีประชากรจำนวน 92,899 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2567) กลุ่มตัวอย่าง คือ ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรการคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ในการคำนวณนี้จะกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ

95 ดังนั้นจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างขนาดกลุ่มที่เก็บทั้งสิ้น 400 คน โดยผู้วิจัยจะใช้การสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งจะมีการตั้งคำถามเพื่อคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถามก่อน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ตรงตามวัตถุประสงค์

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (questionnaires) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบของแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ช่องทางยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีล่าสุด (พ.ศ. 2566) ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางภาษี และ ช่องทางในการจ่ายภาษี โดยเป็นแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) รวมทั้งหมด 8 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในเขตบางกะปิจังหวัดกรุงเทพมหานคร

การตรวจสอบคุณภาพโดยแบบสอบถามได้ถูกตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว โดยนำคะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item - Objective Congruence : IOC) จากนั้นจึงหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยการใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทุกข้อคำถามมีค่าเท่ากับ 0.982 ซึ่งมากกว่า 0.7 จึงนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการใช้ค่าสถิติในงานวิจัย ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรที่นำมาศึกษา และกำหนดความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 หรือ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significant Level) เท่ากับ 0.05 และผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยเทคนิค Factor Analysis ผลที่ได้คือ ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ได้ 4 องค์ประกอบ ปัจจัยทัศนคติ ได้ 3 องค์ประกอบ และปัจจัยการตัดสินใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ 1 องค์ประกอบ

สรุปผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.75 มีอายุระหว่าง 26 – 41 ปี จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75 สถานภาพสมรส จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 66.75 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 81.75 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.25 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25 ยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีล่าสุด (พ.ศ. 2566) โดยยื่นแบบผ่านเว็บไซต์กรมสรรพากร จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางภาษีจากสถานที่ทำงาน จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32 และชำระภาษีผ่านช่องทางเว็บไซต์กรมสรรพากร จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
เพศ	หญิง	215	53.75
อายุ	26 – 41 ปี	151	37.75
สถานภาพ	สมรส	267	66.75
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	327	81.75
อาชีพ	พนักงานบริษัทเอกชน	109	27.25
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	30,001 – 40,000 บาท	153	38.25
ช่องทางยื่นแบบภาษีเงิน	เว็บไซต์กรมสรรพากร	151	37.75
ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางภาษี	สถานที่ทำงาน	128	32
ช่องทางการจ่ายชำระภาษี	เว็บไซต์กรมสรรพากร	74	18.50

2. ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจัดการความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.34 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การกำหนดความรู้และแสวงหาความรู้ มีค่าเฉลี่ยคือ 4.44 รองมาคือ การถ่ายทอดความรู้และใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยคือ 4.33 ถัดมาคือ การพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ มีค่าเฉลี่ยคือ 4.31 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดเก็บความรู้ มีค่าเฉลี่ยคือ 4.28 ตามลำดับ

3. ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานครมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทัศนคติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 และเมื่อพิจารณาแต่ละ

ด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความคิด มีค่าเฉลี่ยคือ 4.36 รองมาคือ ด้านความรู้สึก มีค่าเฉลี่ยคือ 4.32 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยคือ 4.31 ตามลำดับ

4. ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานครมีระดับการตัดสินใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในเขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.44 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านประเมินทางเลือกในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาว่ามีคุ่มค่าและได้รับประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยคือ 4.71 รองมาคือ ท่านจะเชิญชวนหรือบอกต่อแก่คนรอบข้าง หากท่านเห็นถึงประโยชน์ในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีค่าเฉลี่ยคือ 4.55 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านตัดสินใจจัดทำวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเนื่องจากมีความรู้ความเข้าใจในการจ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีค่าเฉลี่ยคือ 4.05

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ

การจัดการความรู้	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	F	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.962	0.169		0.570	0.006*	128.264	0.000*
การกำหนดความรู้และแสวงหาความรู้	0.233	0.044	0.228	5.318	0.000*		
การจัดเก็บความรู้	0.072	0.044	0.075	1.644	0.101		
การพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่	0.116	0.042	0.121	2.760	0.006*		
การถ่ายทอดความรู้และใช้ประโยชน์	0.166	0.052	0.164	3.208	0.001*		
ด้านความคิด	0.203	0.046	0.164	4.425	0.000*		
ด้านความรู้สึก	0.135	0.046	0.135	2.935	0.004*		
ด้านพฤติกรรม	0.117	0.049	0.122	2.396	0.017*		

R = 0.834, R² = 0.696, Adjusted R² = 0.691

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ และด้านทัศนคติ ที่มีผลต่อการตัดสินใจวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีผลมากที่สุด ได้แก่ การกำหนดความรู้และแสวงหาความรู้ (Sig = 0.000*, B = 0.233) ด้านความคิด (Sig = 0.000*, B = 0.203) การถ่ายทอดความรู้และใช้ประโยชน์ (Sig = 0.001*, B = 0.166) ด้านความรู้สึก (Sig = 0.004*, B = 0.135) ด้านพฤติกรรม (Sig = 0.000*, B = 0.117) และการพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ (Sig = 0.006*, B = 0.116) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ขณะที่ ด้านการจัดเก็บความรู้ (Sig = 0.101, B = 0.072) ไม่มีผลต่อการตัดสินใจวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร โดยสามารถอธิบายประสิทธิภาพในการพยากรณ์ได้เท่ากับร้อยละ 69.6 ($R^2 = 0.696$) และมีค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ที่ ± 0.691 โดยสามารถเขียนสมการถดถอย ได้ดังนี้

$$Y = 0.962 + 0.233 (\text{การกำหนดความรู้และแสวงหาความรู้}) + 0.203 (\text{ด้านความคิด}) + 0.166 (\text{การถ่ายทอดความรู้และใช้ประโยชน์}) + 0.135 (\text{ด้านความรู้สึก}) + 0.117 (\text{ด้านพฤติกรรม}) + 0.116 (\text{การพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่})$$

โดย Y = การตัดสินใจวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ด้านการกำหนดความรู้และแสวงหาความรู้ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้ความสำคัญกับการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ เรื่องการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.74 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทุมมา ภูริบริบูรณ์ และจารุวรรณ แซ่เต๋ (2566) พบว่าความรู้เกี่ยวกับภาษีและการรับรู้ความเป็นธรรมของระบบภาษีและการรับรู้การบังคับใช้กฎหมาย มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจเกี่ยวกับการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2. ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ด้านการพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้ความสำคัญกับการนำความรู้ใหม่ๆ มาปรับปรุง พัฒนาการจัดทำภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.34 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิพากรณ์ ไตรสุธา (2561) พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากรและทัศนคติต่อการชำระภาษีส่งผลต่อความตั้งใจชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลของกิจการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ด้านการถ่ายทอดความรู้และใช้ประโยชน์ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้ความสำคัญกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรื่องการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไปใช้ในการปรับปรุงในการวางแผนจ่ายภาษีให้ถูกต้อง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิริยะศิตา พิมพ์สุวรรณ และพรทิศา แสงเขียว (2564) พบว่าการได้รับข้อมูลและข่าวสารส่งผลต่อความสมัครใจในการเสียภาษีเงินด้านความถูกต้องในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัจจัยทัศนคติ ด้านความคิด ผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้ความสำคัญต่อความคิดที่ว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศด้วยความเต็มใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิริยะศิตา พิมพ์สุวรรณ และพรทิศา แสงเขียว (2564) พบว่า

ปัจจัยด้านทัศนคติด้านความคิดส่งผลต่อความสมัครใจในการเสียภาษีเงินได้ ทั้งการยื่นแบบตรงตามกำหนดเวลาและความถูกต้อง

5. ปัจจัยทัศนคติ ด้านความรู้สึก ผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้ความสำคัญต่อรู้สึกว่าการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะช่วยให้สามารถวางแผนการออมเงินในอนาคตได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มธมน จินากุล (2565) พบว่า ปัจจัยทัศนคติด้านความรู้สึกและด้านพฤติกรรมส่งผลต่อความตั้งใจในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งการจัดทำบัญชีเพื่อให้เสียภาษีอากรเป็นไปอย่างถูกต้องเกิดจากการวางแผนภาษีอย่างมีกระบวนการย่อมส่งผลให้มีการประหยัดภาษีและค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้น

6. ปัจจัยทัศนคติ ด้านพฤติกรรม ผู้มีหน้าที่เสียภาษีให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อช่วยให้ท่านสามารถวางแผนการเงินในได้อย่างดี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ออฤติ สุขเสริม (2564) พบว่า ทัศนคติด้านพฤติกรรมการใช้งานมีผลต่อการเลือกใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของผู้เสียภาษีในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 1

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านการจัดการความรู้ในด้านการจัดเก็บความรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งเห็นได้ว่าประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาส่วนใหญ่ไม่ได้บันทึกจัดทำบัญชี เป็นประจำวัน หรือประจำเดือนที่ถูกต้องครบถ้วน ฉะนั้น กรมสรรพากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกรายรับจ่ายบุคคล เนื่องจากการทบทวนการใช้จ่ายจะมีประโยชน์ต่อการวางแผนเพื่อชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นอกจากนี้ ควรมีมาตรการต่าง ๆ จูงใจ และชักชวน ให้ประชาชนเห็นประโยชน์ของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลต่อไป

2. ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านทัศนคติในด้านพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ชำระภาษีโดยเป็นไปตามหน้าที่ ไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระภาษีและ การวางแผนภาษีที่มีประสิทธิภาพ ฉะนั้น การส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดทัศนคติให้เห็นความสำคัญ และความจำเป็นต่อการวางแผนภาษีที่ดี การให้ความรู้ว่าการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้ได้รู้ถึงรายรับและรายจ่ายของตนเอง และการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อนำมาวางแผนบริหารการเงินในอนาคตได้อย่างดี

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ เจาะจงเฉพาะประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตเพิ่มเติมในพื้นที่อื่น ๆ เช่น ศึกษาประชาชนให้ครอบคลุมทุกจังหวัดในประเทศไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความครอบคลุม ชัดเจนมากขึ้น และได้ข้อคิดเห็นหลากหลายเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและส่งเสริมการวางแผนภาษีของประชาชนต่อไป

2. การศึกษาครั้งนี้ใช้ตัวแปรปัจจัยด้านการจัดการความรู้ และด้านทัศนคติ สำหรับใช้ในการศึกษา ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของตัวแปรอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตบางกะปิกรุงเทพมหานคร เช่น ความพึงพอใจของผู้เสียภาษี เป็นต้น

3. การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการสัมภาษณ์ในรูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม การสังเกตกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีความครอบคลุม และชัดเจนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2567). *สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร*. สืบค้นจาก

<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth-/#/mainpage>.

กรมสรรพากร. (2566). ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. สืบค้นจาก <http://www.rd.go.th/publ-ish/309.0.html>.

ณัฐพันธ์ เจริญนนท์. (2551). *พฤติกรรมมองค้การ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *อยากวางแผนภาษี แต่ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร?*. สืบค้นจาก

<https://www.set.or.th/th/educationresearch/education/happymoney/tax>.

ธิพาภรณ์ ไตรสุธา. (2562). *ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีและทัศนคติต่อการชำระภาษี ส่งผลต่อความตั้งใจชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลของกิจการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

ประทุมมา ภูริบริบูรณ์ และ จารุวรรณ แซ่เต๋อ. (2566). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของบุคคลต่างชาตินที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 17(50), 33-47.

พิมพ์กานต์ ปานจีน. (2565). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนภาษีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

มธุมน จินากุล. (2565). *ปัจจัยและทัศนคติที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต (E-filing) ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 25*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วรพจน์ บุษราคัมวดี. (2551). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

วิริยะศิตา พิมพ์สุวรรณ และพรทิศา แสงเขียว. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(41), 200-214.

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). *การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จีรวัฒน์เอ็กซ์เพรส.

ออฤดี สุขเสริม. (2564). *การเลือกใช้บริการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของผู้เสียภาษีในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 1. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*

Gibson, J. L. (2000). *Organizations Behavior* (7th ed.). Irwin.

Kotler, P., and Armstrong, G. (2014). *Principles of Marketing* (15th ed.). New York: Pearson Publishing.

Kotler, P., and Keller, K. L. (2012). *Marketing Management* (14th ed.). Pearson Education.

Nonaka, I., and Takeuchi, H. (1995). *The knowledge-creating company*. New York: Oxford University Press.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.